

وقتی فحش دادن مُد می‌شود!

هیچ کجا از تیررس ناسزا در امان نیستید.

هیچ کجا از تیررس ناسزا در امان نیستید. رگباری از فحش که خیلی وقت‌ها معنی بعضی‌هایشان را درست نمی‌دانید. حتماً لازم نیست دعوایی سر بگیرید تا مجبور شوید گوش‌هایتان را بگیرید یا خودتان را به نشنیدن بزنید. در هر موقعیتی ممکن است تیرها به سمتتان پرتاب شود.

به گزارش سلامت نیوز، روزنامه «ایران» نوشته است: تیرهای زهرآگین به سمت عابران پرتاب می‌شود. هرچقدر هم تلاش کنند خودشان را کنار بکشند، فایده‌ای ندارد. بالاخره مورد اصابت قرار می‌گیرند. بچه‌ها را باید نجات داد، اما آن هم بی‌اثر است. تیرها رها شده‌اند و کاری نمی‌شود کرد. هر جا می‌تواند باشد؛ خانه، خیابان، اتوبوس، مترو، مدرسه، دانشگاه و حتی شبکه‌های اجتماعی.

شما هیچ کجا از تیررس ناسزا در امان نیستید. رگباری از فحش که خیلی وقت‌ها معنی بعضی‌هایشان را درست نمی‌دانید. حتماً لازم نیست دعوایی سر بگیرید تا مجبور شوید گوش‌هایتان را بگیرید یا خودتان را به نشنیدن بزنید. در هر موقعیتی ممکن است تیرها به سمتتان پرتاب شود. انصافاً ضارب یا همان پرتاب‌کننده تیر، گاهی شگفت‌زده‌تان می‌کند. شاید به نظرتان دور از ذهن نباشد اگر فحش‌دهنده، یک آدم عامی و بدون تحصیلات و دارای شأن اجتماعی پایین باشد، اما شنیدن رکیک‌ترین جملات از زبان یک جوان تحصیلکرده و امروزی که به شکل و شمایلش هیچ‌جوره نمی‌خورد کوچکترین حرف بدی بزند، دیگر نوبر است. حالا حسابش را بکنید این بددهانی و رکیک بودن مُد بشود. بله؛ مد!

حالا در بعضی جمع‌ها اگر در هر جمله‌تان یکی دو اصطلاح ناجور به کار نبرید، حتماً آدم لوس و کسل‌کننده‌ای به نظر می‌رسید. در ضمن باید یادتان باشد در مقابل بددهانی دیگران تا می‌توانید عکس‌العمل مثبت نشان دهید و از خنده روده‌بُر شوید تا گوینده خوشش بیاید و باور کند شما هم مثل خودش آدم باحالی هستید. در شبکه‌های اجتماعی هم وضع به همین منوال است. هرچه بددهان‌تر، مقبول‌تر. البته نه اینکه همه همین‌طور باشند اما تعداد کسانی که این سبک رفتار را نشانه باحال بودن می‌دانند، کم نیست. به همین خاطر هم هست که در شبکه‌های اجتماعی تا می‌توانند اصطلاحات ناجور به کار می‌برند و هر جمله عادی را با چاشنی دو سه تا فحش آبدار، به خیال خودشان مزه‌دار می‌کنند تا مخاطب بیشتری جذب کنند. گاهی اسم‌های پروفایلشان هم واقعی نیست. این‌جور وقت‌ها کارشان ساده‌تر است. اصلاً نمی‌توانید تصور کنید رکیک‌ترین حرف‌ها از زبان یک دختر جوان و با قیافه‌ای آرام و حق به جانب خارج می‌شود که خودش را پشت یک اکانت قلابی پنهان کرده است.

راستی از کی این‌قدر بد دهان شده‌ایم؟! پدر به فرزند فحش می‌دهد، پسر به همکلاسی مدرسه، همکار به همکار، مسافر به راننده تاکسی و... قشر جوان تحصیلکرده چرا رکیک بودن را به‌عنوان یک ارزش پذیرفته است!؟

دکتر محمدباقر تاج‌الدین، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه به رمزگشایی درباره این پدیده ناهنجار و رو به گسترش می‌پردازد: «دلایل مختلفی برای رواج فحاشی در جامعه وجود دارد. یکی از مهم‌ترین این دلایل آن است که در حال حاضر فرآیند هویت‌یابی در جامعه به دلایل گوناگون دچار اختلال شده است؛ یا خانواده مسئولیت خود را بدرستی انجام نمی‌دهد یا نظام آموزشی درست کار نمی‌کند. امروزه مسأله هویت نسبت به گذشته، امری چندجانبه و چند لایه شده است. در گذشته، منبع و مرجع هویت‌یابی فقط خانواده بود اما حالا منابع مختلفی از جمله نظام آموزشی و شبکه‌های اجتماعی وجود دارد و گروه‌های مرجع از منابع گوناگون به هویت‌سازی می‌پردازند. در این میان فرد نمی‌داند کدام منبع باید هویت او را شکل دهد. بنابراین ضعف در هویت‌یابی، مشکلاتی پیش می‌آورد که فرد را پرخاشگر می‌کند و این پرخاشگری گاهی به صورت فحاشی نمود پیدا می‌کند. استفاده از فحش‌های رکیک، در واقع نوعی هویت‌یابی گروهی هم هست. فرد دوست دارد خود را از این طریق در گروه حفظ کند. مثل لات‌های قدیم که هویت گروهی‌شان را به هر شکل می‌خواستند حفظ کنند.»

تاج‌الدین ادامه می‌دهد: «مسأله بعدی، شکاف طبقاتی و نابرابری اجتماعی است که متأسفانه در سال‌های اخیر گسترش یافته است. طبقه مرفه و برخوردار با ظهور شبکه‌های اجتماعی، به نمایش دارایی‌های خود همچون اتومبیل و ساعت گرانقیمت رو

آورده‌اند و این خودنمایی براحتی مقابل چشم طبقه پایین قرار می‌گیرد و باعث ایجاد حس سرخوردگی در آنها می‌شود. اینجاست که اعتراض به این وضع، به صورت فحش دادن نشان داده می‌شود چون جوان طبقه پایین امکان دیگری برای خود نمی‌بیند. نه توان دارد حرف خود را به گوش مسئولان برساند و نه مقاله‌ای در باب خواسته‌هایش بنویسد. در نتیجه اعتراض‌اش و ظلمی را که فکر می‌کند به او شده، به این شکل نشان می‌دهد. در واقع وجود این نابرابری اجتماعی از دلایل مهم ایجاد پرخاشگری است.»

این جامعه‌شناس، نبود فضای گفت‌وگو در جامعه را عامل دیگری برای بروز پرخاشگری و خشونت طلبی عنوان می‌کند و می‌گوید: «کسی که فحش‌های رکیک می‌دهد، در واقع می‌خواهد گفت‌وگو کند و حرف خودش را به گوش بقیه برساند. اگر فضای کافی برای گفتمان در جامعه فراهم باشد، او می‌تواند خودش را با حرف زدن تخلیه کند اما وقتی این فضا را نمی‌یابد، دست به فحاشی می‌زند که در میان تمام اقشار هم رایج است و گاهی افراد دارای تحصیلات بالا را می‌بینیم که در مواجهه با مسائل براحتی فحاشی می‌کنند. حتی می‌شود گفت این شکل فحاشی، یک جنبش اجتماعی پنهان است. نکته دیگر این است که فرد با فحاشی در صدد است توجه دیگران را جلب کند. تصور کنید جوانی که پول ندارد و از جایگاه اجتماعی خاصی هم برخوردار نیست، می‌خواهد به این طریق توجه دیگران را به خودش جلب کند و بگوید من هم در این جامعه هستم؛ حواس‌تان به من باشد. درحالی که اگر این جوان آموزش می‌دید، راه عقلانی برای این کار پیدا می‌کرد. همچنین گاهی فرد از راه فحاشی، قدرت نمایی می‌کند تا ضعف‌های خود را پنهان کند و اگر ثروت و قدرتی ندارد، با ناسزاگویی آن را جبران کند و قدرت کاذبی را که ایجاد می‌کند، به رخ بکشد. او ترس‌ها و ناامنی‌های خود را این گونه پنهان و اضطراب‌اش را تخلیه می‌کند.»

طبیعی است که ایجاد چنین فضایی، تبعات ناخوشایندی به همراه دارد. به گفته تاج الدین، رواج این پدیده، جامعه را ناامن می‌کند و یک نوع ترس به وجود می‌آورد. بی‌اعتمادی به فضاهای عمومی و همچنین شبکه‌های اجتماعی ایجاد می‌شود و باب مشارکت اجتماعی و گفت‌وگوی عقلانی را می‌بندد. خیلی خطرناک و آسیب‌زاست اگر همه فکر کنند با فحاشی می‌توانند کار خودشان را پیش ببرند. باید تا می‌توانیم فضای گفتمان را در جامعه باز کنیم و از اینکه امری ناهنجار به هنجار تبدیل شود، جلوگیری به عمل آوریم. از اینها که بگذریم روی دیگر سکه به هجو کشیدن خود «فحاشی» است. جایی که فحش و بددهنی از معنای خود تهی می‌شود و مثل یک تعارف مرسوم در یک شبکه اجتماعی یا یک میهمانی رد و بدل می‌شود؛ عادی شدن بددهنی و تغییر معنای فحش به امری فان و خوشمزه که می‌توان آن را خطرناک‌ترین شکل بروز این ناهنجاری دانست.

شما ممکن است در هر مکان و موقعیتی مورد اصابت یکی از تیرهای زهرآگین قرار بگیرید. اگر بازیگر یا فرد سرشناسی باشید، هدف بهتری برای گروه فحش دهندگان هستید. ممکن است حتی برای نقل خبری در موردتان، یکی دو تا فحش آبدار هم نثاران کنند. افرادی که به رکیک بودن عادت کرده‌اند، حتی برای ابراز محبت به دوستان‌شان، رگباری از عبارات ناجور را به کار می‌برند. آنها معتقدند با این کار، خیلی جذاب جلوه می‌کنند و طرفداران‌شان هم بیشتر می‌شود. می‌توانند ترس‌هایشان را پشت پرده‌ای از ناسزا پنهان کنند و باحال بودنشان را به رخ بکشند.